

Начало>Съдебни процедури>Граждански дела>Съдът на коя държава е компетентен? Съдът на коя държава е компетентен?

Люксембург

1 До кой съд трябва да се подаде исковата молба — до обикновен граждански съд или до специализиран съд (напр. съд по трудовоправни спорове)?

Във Великото херцогство Люксембург общият съд по граждански и търговски дела е окръжният съд (*tribunal d'arrondissement*). Има две окръжни съдилища: окръжен съд, който заседава в град Люксембург, и окръжен съд, който заседава в град Дикирх.

Окръжният съд е компетентен по всички граждански и търговски дела, за които законът не предвижда друг компетентен съд.

Трябва да се отбележи, че за разлика от други държави не съществува специализиран съд, който да е компетентен по търговски дела, и те се разглеждат от специализираните отделения на окръжния съд. Търговските дела все пак се разглеждат по опростена процедура.

Специални правораздавателни органи разполагат с компетентност главно за разглеждане на:

делата с малък материален интерес: ако материалният интерес на делото не надвишава 15 000 EUR, компетентен е мировият съдия (*juge de paix*). Във Великото херцогство Люксембург има три мирови съдилища — в Люксембург град, гр. Еш-сюр-Алзет и гр. Дикирх, като всеки от тях разполага с отделна териториална компетентност;

трудоваправните дела: когато е налице правен спор във връзка с изпълнението на трудов договор, компетентен е трудовият съд (*tribunal du travail*). Във Великото херцогство Люксембург има три трудови съдилища — в Люксембург град, гр. Еш-сюр-Алзет и гр. Дикирх, като всеки от тях разполага с отделна териториална компетентност. На практика трудовите съдилища се помещават в сградите на мировите съдилища;

делата по наемни правоотношения: законът възлага на мировите съдилища компетентността да разрешават спорове по повод изпълнението на договори за наем независимо от цената на иска. Трябва да се отбележи, че ако спорът се отнася до определянето на размера на наема, законът предвижда, че преди спорът да може да бъде отнесен пред съд трябва да бъде сезирана организираната във всяка една община комисия по наемите (*commission des loyers*);

делата по междусъседски спорове: по-голямата част от делата по междусъседски спорове, които се отнасят например до сервитути или проблеми, касаещи границите между имоти, са от компетентността на мировите съдилища. Ако обаче по делото се стигне до претенция за обезщетение, определящ е размерът на иска за обезщетение: за суми над 15 000 EUR компетентен е окръжният съд;

делата във връзка със социалната сигурност: законът възлага на Арбитражния съвет по социална сигурност (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) компетентността да се произнася по спорове в областта на социалната сигурност. Този съвет заседава в Люксембург град и териториалната му компетентност обхваща цялата страна;

проблемите във връзка със свръхзадължнялост: законът възлага компетентност на мировите съдилища да разглеждат делата при свръхзадължнялост.

2 Ако компетентни са обикновените граждански съдилища (т.е. те са съдилищата, които разглеждат съответния вид казуси), как може да се разбере до кой от тях трябва да бъде подадена исковата молба?

2.1 Има ли разлика между по-нисшестоящите и по-висшестоящите обикновени граждански съдилища (напр. районните съдилища като по-нисшестоящи съдилища и окръжните съдилища като по-висшестоящи такива) и ако да, кой от тях е компетентен по моя казус?

Мировите съдилища са компетентни да разглеждат граждански и търговски дела, чиито материален интерес (без лихви и разноски) е до 15 000 EUR. По дела с материален интерес над 15 000 EUR компетентен е окръжният съд.

Във всички случаи окръжният съд е компетентен да разглежда делата, чиито материален интерес не може да се оцени парично, например семейни дела.

2.2 Териториална компетентност (съдът в град А или съдът в град Б е компетентен по моя казус?)

2.2.1 Основни правила за териториалната компетентност

По принцип компетентен е съдът на населеното място, в което се намира местожителството на ответника. Това правило се обяснява с волята ответникът да бъде закрилян, като се предполага, че той може да се защити по-лесно пред най-близкия до дома му съд.

Ако ответникът е физическо лице, компетентен е съдът по постоянния или настоящия му адрес.

Когато ответник е гражданско или търговско дружество, то може да бъде призовано не само пред съда, в чийто район се намира седалището му, но и пред съда, в чийто район се намира негов клон или представителство, при условие че и в двата случая то разполага там с представител, надлежно упълномощен да представлява дружеството пред трети страни, и при условие че спорът е възникнал в сферата на дейност на този клон или представителство.

2.2.2 Изключения от основните правила

2.2.2.1 Кога може да се избира между съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило) и друг съд?

В областта на договорните отношения ищецът може да предяви иск или пред съда по местожителството на ответника, или в зависимост от естеството на договора — пред съда по мястото на доставка или пред съда по мястото на изпълнение на услугата.

В областта на деликтната отговорност или по гражданските иски, предявявани в хода на наказателното производство: искът може да бъде предявен пред съда по местожителството на ответника или пред съда по мястото на настъпване на вредата, или пред съда по мястото на настъпване на вредоносния факт.

2.2.2.2 Кога трябва да се избере съд, различен от съда по местожителството на ответника (съд, определен чрез прилагане на основното правило)?

По отношение на

1. молбите за разрешаване на брак между непълнолетни, молбите за унищожаване на брака, молбите за вдигане на забрана за сключването на брак, за повторно налагане на забрана, за противопоставяне срещу брак и за вдигане на забрана;
2. исковите във връзка с брачни договори и с имуществените отношения между съпрузи и исковите за подялба на имущество;
3. искове във връзка със съответните права и задължения на съпрузите и с приноса към издръжката на семейството и на регистрираното партньорство;
4. прекратяването на регистрираното партньорство;

5. исковете за издръжка;
6. исковете във връзка с упражняването на правото на лични отношения, настаняването и приноса за издръжката и образованието на децата;
7. исковете във връзка с упражняването на родителските права, с изключение на тези за отнемане на родителски права;
8. исковете във връзка със законно управление на имуществото на малолетни и непълнолетни лица и с настойничество над малолетни;
9. исковете за налагане на забрана за връщане в жилището по местожителство срещу лицата, извадени принудително от жилището по силата на член 1, параграф 1 от изменения Закон от 8 септември 2003 г. относно домашното насилие; исковете за удължаване на срока на действие на забраните, свързани с въпросното извеждане, съгласно член 1, параграф 2 от този закон; както и жалбите срещу тези мерки, териториално компетентният окръжен съд, освен ако изрично не е посочено друго, е:

1. съдът по местожителството на семейството;
2. ако родителите живеят разделени — съдът по местожителството на родителя, с когото обичайно живеят непълнолетните деца, когато има общо упражняване на родителските права, или съдът по местожителството на родителя, който упражнява сам тези права;
3. в останалите случаи — съдът по местоживееене на страната, която не е поела инициативата за образуване на производството.

В случай на съвместна искова молба компетентен е съдът по местожителството на една от страните, по избор на страните.

Независимо от това, ако предмет на спора е само издръжката между съпрузи, приносят за издръжката и образованието на децата, приносят за издръжката на семейството или спешните и временни мерки при прекратяване на регистрирано партньорство, компетентен може да бъде съдът по местоживееенето на съпруга или бившия партньор, който е кредитор, или съдът по местоживееенето на родителя, носещ главната отговорност за децата, дори те да са навършили пълнолетие.

Териториалната компетентност се определя от местожителството към деня на подаване на исковата молба, а при бракоразводни дела — деня на подаване на първоначалната молба.

Ако се отправя молба за правна взаимопомощ във връзка с правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения с децата, компетентен е съдът, в чийто съдебен район се намира или би трябвало да се намира обичайното местопребиваване на детето.

По дела за развод и за фактическа раздяла и последиците от тях компетентен е съдът по общото местожителство на съпрузите, а ако няма такава, съдът по местожителството на съпруга ответник или, ако разводът е по взаимно съгласие, по местожителството на единия от съпрузите.

В областта на наследяването компетентен е съдът по последното местожителство на починалото лице.

В областта на договорите за наем компетентен е съдът по местонахождението на недвижимия имот.

В областта на трудовото право, компетентен е съдът по мястото на работа. Въпреки това при някои хипотези, в които работодателят инициира производство срещу служител, чийто настоящ адрес се намира на територията на друга държава членка, компетентен е съдът, в района на който се намира настоящият адрес на служителя.

2.2.2.3 Могат ли страните сами да определят за компетентен съд, който при други обстоятелства не би бил компетентен?

Люксембургското право допуска валидност на „пророгационна клауза“, чрез която страните по даден договор избират съд, който да разгледа техния спор.

Такива клаузи представляват особен интерес, когато е налице спор, страните по който живеят в различни държави. Чрез такива клаузи се позволява да се определи предварително кой съд ще бъде компетентен да се произнесе по евентуален спор. В рамките на Европейския съюз условията за валидност на такива клаузи се определят от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г.

Споразумение за избор на компетентен съд може да се сключи между страните и за изцяло вътрешни спорове. В този случай страните могат да отнесат до мировия съдия спор, за който той обикновено не би бил компетентен предвид цената на иска или правилата за териториална компетентност. Съгласието на страните може да е дадено изрично или да произтича от факта, че ответникът се явява на съдебното заседание и започва да педира по същество без да оспорва компетентността на сезирания съд преди да упражни правото си на защита. Страните обаче не могат да прилагат тази процедура пред окръжния съд, за когото правилата за компетентността, която се определя въз основа на цената на иска, представляват правила от обществен порядък.

Пророгационната клауза е валидна само ако е действително приета и от двете страни. Съгласието на страните по този въпрос се доказва по общия ред.

Свободата на страните да изберат съд понякога се ограничава от закона. Така например законът за защита на потребителите обявява за нищожни клаузите, които лишават потребителя от правото му да заведе иск пред общите съдилища.

3 Когато компетентни са специализираните съдилища, как може да се разбере кой съд следва да бъде сезиран?

Съдилищата, разполагащи с особена юрисдикция (трудовият съд, мировият съд, произнасящ се по спорове, касаещи наемни правоотношения, Първоинстанционният административен съд (*Tribunal administratif*), Арбитражният съвет по социална сигурност), предвидени от люксембургското право, разглеждат като първа инстанция всички дела, които са им възложени, без законът да прави разграничение по отношение на материалния интерес на спора.

Така например мировият съд, който обичайно разглежда единствено дела, чиито материален интерес не надхвърля 15 000 EUR, не е ограничен от посочената стойност, когато е сезиран да се произнесе по спор, касаещ наемни правоотношения.

Териториална компетентност:

Общо правило за териториалната компетентност

Макар по принцип да е компетентен съдът по местожителството на ответника, по отношение на особените юрисдикции има изключения.

Така например компетентният трудов съд е по принцип съдът по местоработата, а не по местожителството на една от страните. По същия начин споровете за наемни правоотношения трябва да се отнасят за разглеждане пред съда по местонахождението на наетия имот.

По отношение на Първоинстанционния административен съд и Арбитражния съвет по социална сигурност този въпрос не се поставя, тъй като тези съдилища разполагат с териториална компетентност за територията на цялото Велико херцогство Люксембург.

Изключения от общото правило

Компетентността на особените юрисдикции е определена изрично и по правило страните не могат да изберат друг съд, освен предвиденият от закона.

Компетентността на съдилищата обикновено се приема за процесуална предпоставка (например в областта на трудовото право), което означава, че дори и при пасивност на страните съдът е длъжен служебно да обяви, че няма компетентност. Както бе обяснено по-горе, изключение от това правило се допуска по делата пред мировия съд, когато цената на иска надвишава материалната компетентност на съда и страните са постигнали изрично или мълчаливо съгласие по въпроса. В този случай не се допуска възможност съдът да приеме служебно, че не е компетентен.

Връзки по темата

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Документи по темата

[Структура на съдебната система](#) (147 Kb)

Последна актуализация: 22/10/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.